

Список використаних джерел

1. Богуш А. М. Теорія і методика розвитку мовлення дітей раннього віку / А.М.Богуш. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2003. – 344 с.
2. Методика розвитку рідної мови і ознайомлення з навколишнім у дошкільному закладі / А. М. Богуш, Н. П. Орланова, Н. І. Зеленко, В.К. Лихолетова; За ред. А. М. Богуш. – К. : Вища школа, 1992. – 414 с.
3. Тацакович І. Я. Бібліотека як осередок гуманістичного виховання та розвитку дитини / І. Я. Тацакович // Сучасна дитина та бібліотека: перспективи та проблеми розвитку відносин : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції директорів обласних бібліотек для дітей, 7-10 жовтня 2014 р. – К., 2014. – С. 98-114.

УДК 373.2.091.33-027.22:796:81(043.2)

Попович Надія Ференцівна,
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри філологічних дисциплін
та соціальних комунікацій,
Никуляк Ольга Григорівна,
бакалавр спеціальності «Дошкільна освіта»,
Мукачівський державний університет

РОЛЬ ДИДАКТИЧНИХ ІГОР У РОЗВИТКУ ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Важливим методом розвитку зв'язного мовлення дітей є дидактична гра. Вона забезпечує сприятливі умови для розв'язання педагогічних завдань з урахуванням можливостей дітей дошкільного віку. Для розвитку діалогічного мовлення проводяться такі ігри, в яких мовна активність дітей займає основне місце.

Кожна гра для дитини – це процес пізнання невідомого. Гра є головною частиною життя дитини, а особливо дитини з вадами мови. За допомогою гри дитина знайомиться з навколишнім світом, засвоює зв'язки між дорослими, речами, починає розуміти свою роль у сім'ї та суспільстві.

Ігри стимулюють усі види дитячої активності, самостійності, творчості. Саме гра готує дошкільників до самостійного життя. Дидактичні ігри дають можливість вихователю організувати вправління дітей у вживанні раніше набутих слів, виразів, уточнювати й активізувати їх словник.

Усі дидактичні ігри поділяють на такі групи: дидактичні ігри з предметами та іграшками, ігри з картинками, настільно-друковані ігри та словесні [2, с. 210].

Дидактичні ігри в молодшій групі можна проводити як самостійне заняття, а в інших групах їх включають до складу занять із ознайомлення з навколишнім та з розвитку мови.

У старшому дошкільному віці використовуються словесні дидактичні ігри. Основним матеріалом у них є слово. Такі ігри потребують від дитини розумових зусиль, швидкості мислення, розвинутого мовлення. Дидактичні ігри використовують з метою уточнення й активізації словникової роботи.

У дидактичній грі як формі навчання взаємодіють навчальна та ігрова сторони. Відповідно до цього вихователь одночасно навчає дітей і бере участь у їхній грі, а діти граючись навчаються. Відтак, дидактична гра має здатність навчати і розвивати дитину через ігровий задум.

Для того, щоб дидактичні ігри стимулювали різнобічну діяльність і задовольняли інтереси дітей, вихователь повинен добирати їх відповідно до програми дитячого садка для кожної вікової групи, враховуючи пізнавальний зміст, ступінь складності ігрових завдань і дій. У кожній групі мають бути різних розмірів ляльки з комплектами одягу, посуд, меблі, транспорт, м'які іграшки (тварини, птахи, комахи), настільно-друковані ігри (лото, доміно, шашки, шахи), дидактичні іграшки (кубики, пірамідки), набори з природного матеріалу, картинки про природу, діяльність людей, предмети домашнього вжитку тощо.

У молодших групах використовуються дидактичні ігри з лялькою. Зміст цих ігор полягає в тому, що вихователь розіграє невелику інсценівку з участю ляльки. Наприклад: влаштування кімнати для ляльки, святкування дня народження ляльки, зустріч нової ляльки. Протягом усієї гри вихователь може вести розмову з дітьми від імені ляльки. Діти можуть відповідати хором і поодиноці, вони повинні уважно стежити за діями вихователя, самі брати участь у виконанні окремих доручень.

Вихователь може скласти інсценівку з участю не більше як трьох дійових осіб, також продумати діалог, який буде вести протягом ігрових дій, що будують виконуватися. Слід обов'язково передбачити активну участь усіх дітей у розмові з дійовими особами. Сюжети для сценаріїв можна брати з дитячого життя, з життя тварин тощо. Це можуть бути невеликі інсценізації, як-от: «Знайомство», «Зустріч друзів», «У магазині», «Розмова по телефону», «У бібліотеці» та ін. Дійовими особами можуть бути й герої улюблених казок. Проте це буде не інсценування всієї казки, а розмова дітей з одним героєм.

В основі гри-бесіди лежить спілкування вихователя з дітьми, дітей з вихователем, дітей один з одним. У гри-бесіди вихователь часто діє не від себе, а від близького дітям дошкільного віку персонажа, і тим самим не тільки зберігає ігрове спілкування, а й підсилює бажання дітей повторити гру. Цінність гри-бесіди полягає в тому, що вона ставить вимоги до активізації емоційно-мислительних процесів: єдність слова, дії, думки й уяви дітей. Такі ігри виховують уміння слухати і чути запитання вихователя, запитання і відповіді дітей, уміння зосереджувати увагу на зміст розмови, доповнювати сказане, висловлювати власні судження тощо.

Дидактичні ігри щодо описування проводяться після того, як діти вже навчилися розповідати на заняттях. Однією з умов проведення дидактичної гри є жвавість, певний ритм, активна участь усіх дітей. Якщо ж діти не вміють

розповідати про предмети, гра може втратити свої цінні якості. У дидактичних іграх щодо описування можна закріплювати вміння дітей описувати предмети або картинку повно, послідовно, за суттєвими ознаками. Наприклад, це можуть бути такі ігри, як «Відгадай хто це?», «Чарівний мішечок», «Подорож по кімнаті» тощо. Дидактичні ігри мають чіткі правила, які вихователь на початку заняття повідомляє дітям, і яких вони дотримуються під час гри. Наприклад, в іграх-загадках правило полягає в тому, щоб описати предмет, його характерні ознаки і властивості, не називаючи його.

Незважаючи на те, що дидактична гра є засобом закріплення знань і умінь дітей, провідна роль у ній належить вихователю. Основними навчальними прийомами, якими користується вихователь, є план та зразок розповіді-опису.

Найбільш корисними є ігри з роздавальним матеріалом, адже в них кожна дитина зацікавлена іграшкою чи картинкою, активно думає, намагається якнайцікавіше й правильно описати предмет. Ігри, з якими діти познайомилися на заняттях, можуть використовуватися в їх самостійній діяльності поза заняттями.

Отже, важливу роль у розвитку зв'язного мовлення дітей відіграють дидактичні ігри. Адже гра – супутник дитинства, провідна діяльність, під час якої коригується та розвивається дитяче зв'язне мовлення й особистість в цілому.

Список використаних джерел

1. Богуш А. М. Теорія і методика розвитку мовлення дітей раннього віку. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2003. – 344 с.
2. Методика розвитку рідної мови і ознайомлення з навколишнім у дошкільному закладі / А. М. Богуш, Н. П. Орланова, Н. І. Зеленко, В.К. Лихолетова; За ред. А. М. Богуш. – К. : Вища школа, 1992. – 414 с.

УДК 373.2.015.31:7(043.2)

Попович Надія Ференцівна,
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри філологічних дисциплін
та соціальних комунікацій,
Терновці Аліна Юрївна,
бакалавр спеціальності «Дошкільна освіта»,
Мукачівський державний університет

МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ БЕСІД ЗА КАРТИНАМИ З ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Дошкільний вік – унікальний порівняно з подальшими віковими періодами. У цей час відбувається становлення особистості дитини. Тому навчання і виховання є для неї необхідною формою розвитку.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>